מדינה פלסטינית: מקפצה לתוכנית האיראנית להשמדת ישראל

written by ד"ר יוסי מנשרוף | 20.06.2024

מבוא

ממשל ביידן דבק בתוכנית "שתי המדינות לשני העמים" ורואה בה מרכיב מרכזי בעיצוב המזרח התיכון לאור מלחמת "חרבות ברזל". נראה שהשחקנים המרכזיים במערכת הפוליטית הישראלית (ליכוד, המחנה הממלכתי ויש עתיד) מבינים את חוסר ההיתכנות, בעת הזאת, של הקמת מדינה פלסטינית, שתהווה פרס לטרור. אולם לא מן הנמנע שבלחץ אמריקאי, ובחלוף העיתים, חלקם עלולים להסכים לחלוקת הארץ ולהקמת מדינה פלסטינית. לדעתנו, הקמת מדינה פלסטינית תהווה איום קיומי על ישראל משום שתהפוך במהרה לפלטפורמה לחיסול ישראל בידי איראן וציר ההתנגדות שבהובלתה. לאור הפופולריות של חמאס ביהודה ושומרון הוא צפוי להשתלט על מרחב זה בקלות וללא אלימות, כאשר שליטתו שם תשמש זרז לשיתוף הפעולה שלו עם איראן ולמימוש חזונם המשותף של חיסול ישראל. במאמר זה אנחנו מבקשים להציג את האופן שבו צפויה איראן להשתמש במדינה פלסטינית כדי לקדם את תוכניתה להשמדת ישראל.

א. שיטת הפעולה האיראנית מול ישראל: כיתור ישראל תחת איום קיומי

מאז המהפכה האסלאמית חרטה איראן על דגלה את השמדת ישראל, שאיפה שמהווה עוגן מרכזי בהגות מייסד המשטר, רוחאללה ח'ומיני, ויורשו (מאז 1989) עלי ח'אמנהאי. עם זאת, מההתנהלות האיראנית נראה שמראשית כניסתה לעידן המהפכני ייעדה איראן לעצמה תפקיד תומך לטובת הגשמת החזון, וכיוונה לכך שהמשימה תבוצע בידי שליחיה באזור. להערכתנו היא עודנה דבקה באסטרטגיה הזו, למרות העימות ההיסטורי הישיר בינה לישראל באפריל 2024. זאת, בעיקר מכיוון שהוכח לה שהפעלת מערך השלוחים משתלמת לה, בשעה שהיא אינה משלמת את המחיר על פעילותם, ולאור הפנמתה את הסיכון שגלום במעורבות ישירה במלחמה נגד ישראל. לפיכך, טהרן מקדמת במיוחד בשני העשורים האחרונים שיטת פעולה שנועדה להעצים את שלוחיה מול ישראל, ובמסגרתה היא מכשירה ומחמשת את רשת שלוחיה באמל"ח מתקדם, כגון רקטות עתירות משקל, טילי שיוט וטילים מדויקים, ששדרגו את בניין הכוח והיכולות ההתקפיות של השלוחים. מהצהרות של בכירי משה"מ עולה שבהדרגה התפתחה תוכנית לכתר את ישראל תחת איום קיומי, באמצעות מערך השלוחים. בנובמבר 2014 הצהיר בגאווה מפקד חיל האוויר במשה"מ, חאג'י-זאדה, ש"בזכות תמיכת איראן, תל אביב נמצאת היום תחת שתי וערב של אש מצד לוחמי עזה וחיזבאללה". בספטמבר 2019 הצהיר ראש ענף המבצעים במשה"מ דאז, עבאס נילפרושאן, על הצלחתה של איראן לכתר את ישראל ולאיים עליה מכל צדדיה. זאת לאור התקדמות פרויקט השלוחים, בעיקר בזכות עיבוי התמיכה האיראנית בחות'ים,

במערך המליציות הפרו-איראניות בעיראק, בדיוויזיית "האמאם חוסין" בסוריה, והעמקת התמיכה האיראנית בחמאס ובג'יהאד האסלאמי בעזה. בהתאם לכך, בשלהי חודש זה הצהיר מפקד משה"מ סלאמי כי "המשימה הזו של חיסול המשטר הציוני כבר אינה חזון אלא משימה בת השגה". יודגש כי לצד העמקת האחיזה האיראנית בזירות השונות, טהרן גם שוקדת על העמקת דריסת הרגל שלה בירדן, מתוך ראייה שזו מהווה החסם האחרון בפני חימוש יהודה ושומרון.

בזירה הפלסטינית עצמה, חמאס והג'יהאד האסלאמי בולטים בהיותם חוד החנית לקידום תוכניתה של איראן להשמדת ישראל. חמאס, בהיותו הארגון הפופולרי ביותר בזירה הפלסטינית, והריבון ברצועת עזה מאז 2007; הג'יהאד האסלאמי, בן טיפוחיה שנתון במידה רבה יותר להשפעתה לאור הקרבה האידאולוגית בין הצדדים; ברקע, חיזבאללה, בהיותו הזרוע האסטרטגית של איראן באזור, והאיום המשמעותי שהוא מציב על ישראל מדרום לבנון. לצד זאת, איראן גם תומכת בארגונים ובפלגים פלסטיניים אחרים שתומכים במאבק מזוין נגד ישראל, ובראשם החזית העממית לשחרור פלסטין, גדודי חללי אל-אקצא, החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין, ופת"ח מוניר אל-מקדח. על שיתוף הפעולה ההדוק של איראן עם גורמים בפת"ח ניתן ללמוד מחקירת עצורי אוניית הנשק קארין-איי, ובמוקדם פואד שובאכי, מי שהיה "שר אוצר" בממשל ערפאת, והמוח מאחורי ניסיון הברחת ספינת הנשק הזו מאיראן לעזה.

לצד הארגונים הללו, איראן מנסה בסיוע חיזבאללה להקים חוליות טרור במזרח ירושלים וביהודה ושומרון, כדי למקסם את חדירתה ככל האפשר אל הזירה הפלסטינית, ולסייע לגורמי טרור פלסטיניים לפגוע בישראל, להקיז את דמה ולהתישה. בולטת בהקשר הזה פעילותו של מוניר אל-מקדח. מחקירות שביצע שב"כ בחודשים האחרונים עלה כי אל-מקדח, תושב עין אל חלווה שבלבנון, ממוצא פלסטיני, פועל באופן גובר בשירות משה"מ וחיזבאללה מול הזירה הפלסטינית, ובמסגרת זאת הוא מגייס גורמים בשטחי יהודה ושומרון כדי להוציא לפועל פיגועים, מקדם הברחת אמל"ח איראני ומעביר מימון במגוון צירים אל החוליות שגייס לשטחי יהודה ושומרון.

שתי דוגמאות בולטות בהקשר הזה הן כדלקמן: ב-21 ביולי 2020 סיכלו שב"כ וצה"ל חוליית טרור שהשתייכה לחזית העממית ואוכוונה על ידי איראן וחיזבאללה לבצע פיגועים קשים, בהם פיגוע ביישוב חריש וחטיפת חייל לצורך מיקוח לשחרור אסירים מהכלא הישראלי. בחקירת החוליה עלה כי אחד מחבריה היה צפוי לצאת ללבנון לאימונים צבאיים שיאורגנו על ידי חיזבאללה ויכללו ירי, ייצור אמל"ח, הפעלת רחפנים ועוד; בספטמבר 2020 מסר השב"כ כי תושבת מזרח ירושלים, יאסמין ג'אבר, נעצרה בחשד שגויסה בידי חיזבאללה בלבנון וכוח קודס כדי לסייע בגיוס פעילים נוספים מקרב אזרחי ישראל ותושבי יהודה ושומרון. מחקירתה עלה שג'אבר אותרה על ידי אנשי חיזבאללה במסגרת השתתפותה בכנס בלבנון שאליו יצאה בשנת 2015. בביקור נוסף שקיימה בלבנון ב-2016 היא גויסה על ידי מחבל חיזבאללה בשם ג'עפר קביסי, המוכר לשב"כ כמעורב בניסיונות נוספים לגייס גורמים בישראל וביהודה ושומרון לפעילות טרור. מאז גיוסה על ידי חיזבאללה עמדה ג'אבר בקשר חשאי עם מפעילה באמצעות העברת מסרים

חשאיים מוסכמים ברשתות החברתיות בהתאם לתדרוך ביטחוני ולהנחיות שקיבלה מחיזבאללה.

ב. מערך הטרור האיראני המתקדם והסכנה לישראל

במסגרת המאבק האינטנסיבי בין איראן לישראל בשנים האחרונות, והפעילות הגוברת של מערך הטרור האיראני, נחשפו יחידות שונות במערך הטרור האיראני שהן ראש החץ בפעילות הטרור האיראני מול ישראל. היחידות הללו אמונות על מתן הכשרות, הברחות אמל"ח, סיוע פיננסי ועוד לשלוחיה של טהרן, ובכלל זה לארגוני הטרור הפלסטיניים השונים. מדינה פלסטינית, אם תקום, תשמש יעד ראשון במעלה עבור היחידות הללו למבצעי הברחת אמל"ח, תכנון וקידום פיגועים, שתכליתם להתיש את ישראל ולחתור להשמדתה. היחידות העיקריות בהקשר הזה הן כדלהלן:

ענף פלסטין בכוח קודס (ענף 2500) – יחידה מבצעית של כוח קודס האחראית על הסיוע לארגוני הטרור הפלסטיניים, ובראשם חמאס והג'יהאד האסלאמי. על היחידה מפקד איש הצללים סעיד איזדי, שתועד לאחרונה באופן נדיר. המאמץ שאיזדי משקיע בחיזוק יכולות הטרור של הפלסטינים ביהודה ושומרון התבטא באזהרתו (2019) של שגריר ישראל באו"ם, דני דנון, כי סעיד איזדי ממלא תפקיד מרכזי בניסיון של איראן ושל צאלח עארורי (שהוביל את מערך הטרור של חמאס ביהודה ושומרון) להפוך את המרחב הזה לחזית רביעית נגד ישראל.

יחידה 840 בכוח קודס – יחידה מבצעית חשאית שאחראית, בין היתר, לתכנון ולהקמת תשתיות טרור, מחוץ לאיראן, נגד יעדים מערביים וישראליים וכן לקידום מבצעים מיוחדים נגד ישראל. היחידה פועלת ברחבי העולם, ובמסגרת זאת סוכל באמצע 2021 ניסיונה לחסל שני אנשי עסקים ישראלים בקולומביה. ראש היחידה הוא אצע'ר באקרי. היחידה מובילה מבצעי טרור מול ישראל, תוך דחיפתם גם ליהודה ושומרון, כפי שבא לידי ביטוי לאחרונה בסיכול ניסיונה, יחד עם אגף 4000 בארגון המודיעין של משמרות המהפכה, להבריח אמל"ח מתקדם ליהודה ושומרון.

אגף 4000 – אגף המבצעים המיוחדים של ארגון המודיעין של משמרות המהפכה. בראש האגף עומד ג'ואד ע'פארי, שהודח במהלך 2021 מהפיקוד על גיס סוריה בכוח קודס. במרץ 2024 סיכלו צה"ל ושב"כ הברחת אמל"ח מתקדם שכלל מוקשי נ"ט, מטולי RPG, מטעני רסס היקפי, 50 אקדחים ועוד, שמקורו באיראן, לשטחי יהודה ושומרון. במסגרת הסיכול נחשף כי הפעילות בוצעה בהובלת אגף המבצעים המיוחדים של ארגון המודיעין של משמרות המהפכה, אגף 4000, בשיתוף פעולה עם יחידת המבצעים המיוחדים בכוח קודס על אדמת סוריה (18840), אשר נמצאת תחת חסותו של ראש יחידה 840, אצע'ר באקרי.

יחידה 190 – יחידת ההברחות של משה"מ. פועלת בראשות בהנאם שהריארי. היחידה מסתייעת בצירים אווריים, ימיים ויבשתיים שונים כדי לקדם את מבצעי ההברחות אל מערך השלוחים שפועלים בתימן, בעיראק, בסוריה, בלבנון ובזירה הפלסטינית. ההברחות מתבצעות במסווה של סחורות שונות תוך הפרה של כמה החלטות של מועצת הביטחון של האו"ם שאוסרות על איראן לייצא נשק, כולל החלטות 1929 (2010) ו-2105 (2013). היחידה נעזרת בחברות תעופה איראניות

ואחרות, רובן ממשיכות לפעול חרף הסנקציות האמריקאיות. היחידה אחראית למבצעי הברחה שונים לרצועת עזה, שבוצעו בין היתר תוך שימוש בספינות אזרחיות שהעבירו אמל"ח בציר איראן-סודאן-מצרים-רצועת עזה. להערכתנו, לא מן הנמנע שהיחידה הסתייעה במהלך השנים לא רק במערך המנהרות שחיברו את רצועת עזה עם חצי האי סיני, אלא גם באגודות הומניטריות לכאורה, ובראשן הסהר האדום האיראני והוועדה לסיוע ע"ש האמאם ח'ומיני, אשר פועלות בעזה ונחשף שהן פועלות בשירות כוח קודס.

יחידה 340 – יחידת הסיוע הטכנולוגי של כוח קודס המספקת ידע וציוד טכנולוגי עבור מערך השלוחים של איראן באזור. היחידה עוסקת בפרויקטים טכנולוגיים הקשורים לאמצעי לחימה. בראשה עומד חמיד פצ'לי, ד"ר למכניקה מאוניברסיטת שריף לטכנולוגיה בטהרן. לפי המדווח, בין יתר הפרויקטים שהיחידה שוקדת עליהם בתחום הטילאות נמנים שיפור הדיוק, הרחבת הטווח והגדלת יכולות ההרס של הטילים שטהרן מספקת למערך שלוחיה, ובכלל זה הג'יהאד האסלאמי.

כהשלמה ליחידות הללו, הנציגויות הדיפלומטיות של איראן באזור משמשות כיסוי לפעילות כוח קודס. בולט בהקשר זה תפקיד השגריר, שבמדינות מרכזיות באסטרטגיה האיראנית באזור מאויש על ידי איש כוח קודס. בהתאם לכך, ידוע ששגרירי איראן בעיראק מאז הדחת משטר סדאם, חסן כאט'מי-קמי (2005–2010), חסן דאנאיי-פר (2010–2017), אירג' מסג'די (2017–2022) ומחמד כאט'ם אל-צאדק (2022 ואילך) הם למעשה קצינים בכירים בכוח קודס. לצד זאת, איראן משתמשת בתפקידים דיפלומטיים ככיסוי עבור אנשי משרד המודיעין שלה, כפי שהתחוור בצורה בולטת בפרשת אסדאללה אסדי, ששימש יועץ בשגרירות האיראנית באוסטריה בעת שהיה למעשה איש משרד המודיעין האיראני (MOIS). אסדי נידון ב-2020 בבלגיה לעשרים שנות מאסר, אך שוחרר ב-2022 במסגרת עסקת חילופי אסירים בין בלגיה לאיראן. אסדי נעצר ב-2018 בגרמניה והוסגר לבלגיה לאחר שהעביר בלוקסמבורג לידי זוג איראנים-בלגים מכשיר שהוסתרו בו 500 גרם חומר נפץ כדי לבצע פיגוע נגד כינוס של ארגון האופוזיציה האיראנית מג'אהדין ח'לק, באחד מפרברי פריז (Villepinte). יש לציין כי במפגש היה צפוי להשתתף בין היתר רודי ג'וליאני, עוה"ד של הנשיא דאז טראמפ. ניסיון הפיגוע סוכל על ידי המוסד, בשיתוף פעולה עם שירותי הביון הצרפתי, הגרמני והבלגי.

לפיכך, ישראל תתקשה למנוע את נוכחותם של גורמי כוח קודס במדינה הפלסטינית, מכיוון שכבעלי מדינה ריבונית הפלסטינים יהיו זכאים להחליט מי יכהן כשגריר בשטחם. לצד זאת, גם אם יוקם אזור חיץ שיפריד בין ירדן למדינה הפלסטינית ביהודה ושומרון, כוח קודס ימצא דרך לעקוף את המכשול באמצעות ארגוני קש וכיסויים שונים, לנוכח התשתית האזרחית-לכאורה שמערך הטרור והמודיעין האיראני פועל באמצעותה. תשתית זו כוללת שורה של ארגוני צדקה ואגודות הומניטריות ודתיות, ובהם הסהר האדום האיראני, הוועדה לסיוע ע"ש האמאם ח'ומיני המטה לשיפוץ המקומות הקדושים, אוניברסיטת אל-מצטפא הבינ"ל, אסיפת אהל אל-בית העולמית, ועוד.

בנוסף, יחידה 133 של חיזבאללה, שאחראית על גיוס סוכנים פלסטינים כולל מקרב ערביי ישראל והכפר רג'ר והוצאת פיגועים, צפויה גם היא לקדם ביתר קלות את הפח"ע הפלסטיני עם הקמת מדינה פלסטינית. לצד הוצאה לפועל של פיגועים היחידה מקדמת גם הברחות סמים ואמל"ח, וכן איסוף מודיעין. במסגרת היחידה פועל גם ג'וואד, בנו של נסראללה. יחידה 133, הפועלת בראשות מוחמד עטאיא, מבצעת חלק מהפעילות במפגשים פרונטליים בחו"ל, בשיחות טלפון עם קודים ואמצעי הצפנה. לפי ניסיון שרכש השב"כ בהתמודדות מול מאמצי הגיוס של חיזבאללה בזירה הפלסטינית, השיטה המועדפת על חיזבאללה לגיוס פלסטינים, ובכלל זה ערביי ישראל, היא העלייה לרגל לחג' בסעודיה. חלק אחר נעשה דרך תיווך האינטרנט בדגש על הרשתות החברתיות, ובאמצעות מפגשים במדינות סקנדינביה. מאז הוקמה היחידה לפני כשני עשורים, סוכלו על ידי השב"כ וצה"ל מגוון חוליות שגייסה היחידה בקרב הפלסטינים וערביי ישראל.

אחד הסיכולים הבולטים בהקשר זה היה מעצרושל עיתונאי "הארץ", מנכ"ל ארגון אתג'אה ומראשי ועדת המעקב העליונה של ערביי ישראל, המרגל אמיר מח'ול, שנעצר בשנת 2010 ונכלא ל-9 שנות מאסר בגין ריגול חמור וקשירת קשר לסיוע לחיזבאללה.

ג. ניסיון העבר בעזה: כך סייעה איראן לחמאס להפוך למפלצת טרור

מאז שנות התשעים איראן מסייעת באופן גובר במתן הכשרות צבאיות וטכנולוגיות לחמאס, ומעבירה לארגון מימון ניכר. איראן תמכה בחמאס מאז שחר ינקותו בשלהי שנות השמונים. התמיכה הזו גברה לאחר חיסול מנהיגה הרוחני, השיח' אחמד יאסין, ב-2004, שמתוקף היותו תאולוג סוני הגביל את שיתוף הפעולה של ארגון הטרור עם איראן השיעית. עם זאת, כבר בתקופת יאסין נוסדו הקשרים בין חמאס לאיראן, כאשר פגישת יאסין עם ח'אמנהאי בלשכתו בטהרן ב-1998 מהווה ציון דרך משמעותי, אז החלה איראן לספק סיוע בסך מיליוני דולרים לחמאס, לצד ההכשרות הצבאיות והטכנולוגיות. התמיכה האיראנית גברה באופן ניכר לאחר שחמאס השתלט על רצועת עזה ב-2007, באמצעות מערך הברחות משוכלל, ובמוקדו המנהרות התת-קרקעיות בציר פילדלפי. שני הצדדים גם צלחו את המשבר ביחסים ביניהם בעקבות החתימה (2012) על הקמת ממשלת אחדות בין חמאס לפת"ח ותמיכתו הפעילה של חמאס במורדים בסוריה נגד אסד.

עם כל זאת, לאורך כל הדרך לא הפסיקה איראן לתמוך בזרוע הצבאית של חמאס, כאשר סינוואר נפגש עם ח'אמנהאי בפברואר 2012 (חודשים ספורים לאחר שחרורו מהכלא בעסקת שליט) באיראן במסגרת משלחת פלסטינית בראשות אסמאעיל הנייה, ולמעשה שימש אדריכל העמקת היחסים בין חמאס לטהרן. לאחר שניסיונה (2014) להקים ארגון מתחרה לחמאס ברצועת עזה (אל-צאברין) לא צלח, טהרן גם הבינה ביתר שאת את הבכירות והפופולריות של חמאס בזירה הפלסטינית, וכדברי שיח' אל-אסלאם: "חמאס זקוקה לאמל"ח ולכן אינה יכולה להיפרד מאיראן ואיראן אינה יכולה להתנתק מחמאס". בחירתו של סינוואר ב-2017 בבחירות פנימיות למנהיג חמאס ברצועת עזה סייעה להאיץ את מגמת הידוק היחסים עם טהרן. כפי

שהודו בכירים שונים בטהרן לאחר מתקפת ה-7 באוקטובר, כוח קודס נטל חלק בכיר בקידומו ושכלולו של מערך התת-קרקע של חמאס, וראש הזרוע הצבאית בחמאס מוחמד דף אף נהג לתכנן יחד עם מפקד כוח קודס סולימאני מבצעים רבים של חמאס. במקביל שמרה טהרן על קשר רציף עם סגן ראש הזרוע הצבאית מרואן עיסא, "שנהג לבקר בטהרן כל אימת שהתאפשר לו". לצד זאת, במסגרת המאמץ המלחמתי בעזה חשף צה"ל בראשית ינואר 2024 רכיבי ייצור ופיתוח טילים מדויקים של חמאס בהנחיה איראנית בדרג' תופאח שבצפון רצועת עזה. חשיפה זו מחדדת את ההבנה שאיראן הבריחה ידע מתקדם לרצועת עזה, באמצעות הדרכות שהעבירה למומחי חמאס והג'יהאד האסלאמי בשטחה, כפי שהצהיר בפומבי נציג הג'יהאד האסלאמי בטהרן, נאצר אבו-שריף, בריאיון לתקשורת האיראנית (נובמבר 2018). גם ההכשרות שקיבל בטהרן מוחמד זוואר (חוסל ב-2016), ממקימי מערך הכטב"מים של חמאס, ממחישות את נחישותה של טהרן לייצא את הידע שלה לידי חמאס בעזה, כצלע משלימה למערך המנהרות שנתקל בקושי מסוים לאחר שמצרים תחת שלטונו של סיסי פעלה מולו, אם כי באופן חלקי ביותר.

ד. כיצד תיראה מדינה פלסטינית ללא ההשתלטות הצפויה של חמאס

להערכתנו, לאור הפופולריות העצומה של חמאס ביהודה ושומרון אין שום ספק שמדינה פלסטינית עתידית תיפול כפרי בשל לידי חמאס. הפופולריות הזו התבטאה היטב בסקר שפרסם ד"ר חליל שקאקי, יו"ר המרכז הפלסטיני לחקר מדיניות וסקרים ב-13 ביוני, ואשר נערך ביהודה ושומרון וברצועת עזה בתקופה שבין 26 במאי ל-1 ביוני. בסקר עלה כי 73% מתושבי יהודה ושומרון תומכים בהחלטת חמאס לבצע את מתקפת הטבח ב-7 באוקטובר, 71% מתושבי יהודה ושומרון מעדיפים שחמאס ישלוט בעזה לאחר המלחמה (לעומת 11% שמעדיפים שתשלוט בעזה רשות פלסטינית חדשה עם נשיא נבחר), ו-41% הצהירו שהם תומכי חמאס (לעומת 17% שאמרו שהם תומכי פת"ח).

לפיכך, חמאס צפוי להשתלט ללא קושי וללא אלימות על המדינה הפלסטינית ביהודה ושומרון. מרגע שינצח בבחירות, הוא ישליט את מרותו בכוח הזרוע כדי לדכא ניצני התנגדות, ובמסגרת זאת הוא צפוי להפעיל אלימות משמעותית גם נגד מנגנוני הביטחון המזוהים עם הפת"ח, בדיוק כפי שביצע ברצועת עזה ב-2007.

במצב כזה, חמאס יסתייע באיראן כדי לקדם את החזון המשותף של השמדת ישראל. איראן תדחף את הפלסטינים לבצע עוד מעשי טבח לפי המתכונת של ה-7 באוקטובר. ניתן ללמוד זאת, בין היתר, מהצהרת מפקד משה"מ, חוסין סלאמי (1 בדצמבר 2023) שלפיה די בעוד פשיטה כזו מדרום, מצפון וממזרח לישראל כדי להשמיד את ישראל, וכן מהצהרת ח'אמנהאי (3 ביוני 2024) שלפיה האזור היה "זקוק מאוד" למתקפה כזו, וכן מהצהרתו (10 באוקטובר 2024) שלפיה "אנו מנשקים את מצחיהם ואת ידיהם של הצעירים שביצעו את המתקפה ושל אלו שתכננו אותה". יודגש כי עוד בטרם ביצוע מתקפת הטבח של חמאס נראו באיראן ניצנים למתקפה מסוג זה נגד ישראל, בשעה שלשכת ח'אמנהאי פרסמה במאי 2020 את האיור תחת הכותרת "הפתרון הסופי"

ובו נראים מחבלים ממיליציות שונות שנתמכות בידי איראן (בהן חיזבאללה ואחרות) חוגגות את שחרור מסגד אל-אקצא, כשנשקיהם בידיהם.

להערכתנו, עוד לפני שחמאס יתארגן לביצוע פשיטות ומתקפות טבח, השטחים שיפונו על ידי ישראל ביהודה ושומרון יהפכו לבסיסים קדמיים עבור חמאס כדי להפוך את חייהם של תושבי ישראל באזורים הסמוכים לגבול לבלתי נסבלים, ולשיגורי טילים נגד מתקנים אסטרטגיים בישראל, ובראשם הכור בדימונה, נמל התעופה בן גוריון ובסיסי חיל האוויר. למעשה, כבר ב-20 באוגוסט 2014 קבע היומון כיהאן, המקורב לח'אמנהאי, שחימוש הגדה המערבית ישמש צעד אסטרטגי בידי איראן ש"ישנה את מאזן המלחמה בצורה כוללת", משום ש"האזור הזה נמצא במרכז פלסטין, והוא קרוב מאוד לאזורים הכבושים. לכן, אם ישוגר טיל מהגדה המערבית אל תל אביב, חיפה, אשדוד או אפילו המרכז הגרעיני של המשטר הציוני בדימונה, לא יהיה צורך בטילים לטווח של 80 ו-100 ק"מ, אלא יספיקו טילים לטווח של 15 20 ק"מ".

המדינה הפלסטינית בראשות חמאס תקל אפוא על ח'אמנהאי להגשים את חזונו לחמש את יהודה ושומרון, שאותו הוא קורא בפומבי ליישם מאז 2014. יצוין כי הצהרותיהם של בכירים איראנים במרוצת אוגוסט 2022 ינואר 2023 מבטאות את השתוקקותה של איראן להעמיק את דריסת רגלה ביהודה ושומרון. חיזבאללה בראשות נסראללה צפוי אף הוא להעמיק ביתר שאת את פעילות הטרור שלו ברחבי ישראל באמצעות המדינה הפלסטינית בראשות חמאס, כדי לממש את שאיפתו של נסראללה להשמיד את ישראל ולהתפלל במסגד אל-אקצא.

ה. המלצות למדיניות

הלחצים מצד ממשל ביידן, וה"נדוניה" המוצעת בדמות נורמליזציה עם סעודיה, אינם מצדיקים את נטילת הסיכון העצום שטמון בהקמת מדינה פלסטינית בלב הארץ. הפופולריות הרבה שחמאס זוכה לה ביהודה ושומרון, ושיתוף הפעולה המקיף שלו עם איראן, הם מתכונת ודאית לסיכון קיומה של מדינה ישראל. לפיכך, במקום שהמדינה הפלסטינית תשמש מנוף לקידום קץ הסכסוך בין ישראל לפלסטינים, היא עלולה לשמש מקפצה משמעותית לקידום השאיפה של חמאס ואיראן להשמיד את ישראל.

ישראל צריכה להילחם מלחמת חורמה בחמאס, ולגבש מאבק עיקש וממושך נגד תשתיות הארגון, בכיריו, מאגר פעיליו, אנשי המערך הכלכלי שלו, ואף מערך הדעוה (הכשרת לבבות) במרחבי עזה ויהודה ושומרון. כפי שהוכיח חמאס בהצהרותיו השונות גם אחרי מתקפת ה-7 באוקטובר, בכוונתו לחזור על מתקפת הטבח, ואין שום ספק שהוא לא ביצע אותה עד כה אך ורק מכיוון שהמלחמה שהשיבה נגדו ישראל מונעת ממנו את התנאים להתניע אותה שוב.

על מערכי ההסברה של ישראל להציג לממשל ביידן ולקהילייה הבינ"ל שמדינה פלסטינית תשמש פרס משמעותי לטרור הפלסטיני שמתבצע בחסות איראנית. על ישראל לקיים הסברה מפורטת על אודות היחידות השונות של כוח קודס וארגון המודיעין במשמרות המהפכה שתפעלנה ביהודה ושומרון ותסייענה לחמאס לקדם את השאיפה המשותפת לחמאס ולאיראן להשמיד את ישראל.

יש להסתייע בדוגמאות השונות על אודות הניסיונות השונים של היחידות האיראניות הנ"ל לקדם פעולות טרור נגד ישראל, ולהסביר את הסכנה החמורה הגלומה בכך שמדינה פלסטינית תשמש מנוף משמעותי להחרפת טבעת החנק בהובלת איראן נגד ישראל. על ישראל לחדד בפני מדינות הגוש הסוני באזור שמדינת חמאסתאן בחסות איראן בעזה וביהודה ובשומרון מנוגדת גם לאינטרס שלהן, משום שתחזק באופן נכר את מעמד איראן וציר ההתנגדות באזור, ותפגע בביטחונן.

לצד זאת, מדינה פלסטינית בשטחי רצועת עזה תשלול מישראל את ההישגים שקצרה נגד חמאס במלחמה עד כה. חמאס יוכל לשקם בהדרגה את יכולותיו שנפגעו, ובסיוע איראן להקים מחדש את מערך המנהרות התת-קרקעיות והארסנל הטילי המשוכלל, ואף לשדרגו באמצעות פרויקט הדיוק הטילי. בהיבט הסיכולי, מערך המנהרות התת-קרקעי שקיים חמאס מתחת לציר פילדלפי מוכיח שישראל אינה יכולה לתת לכוח זר לערוב לביטחונה. על ישראל להחזיק בציר פילדלפי, שמשמש עורק נשימה כלכלי-צבאי ראשון במעלה עבור חמאס. לצד זאת, על ישראל לרדוף גם את אנשי המערך הכלכלי של חמאס, ובכלל זה את חלפני הכספים שמסייעים לה לעקוף את הסנקציות, כדי להקשות על חמאס לשקם את כוחו ואת מעמדו.

ישראל איננה יכולה להתמקד ברדיפת חמאס והג'יהאד האסלאמי, ולהתעלם מהחסות שמעניקה להם איראן. הגבלת העימות לשלוחיה הפלסטיניים של איראן לא תיתן מענה לביטחונה הלאומי. לכן, דוקטרינת הביטחון הלאומי המעודכנת של ישראל, בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר, חייבת להכיל מענה גם לאתגר שאיראן מציבה לישראל באמצעות מערך שלוחיה. ישראל אינה יכולה להשלים עם הברחות האמל"ח שאיראן מבצעת לשלוחיה הפלסטיניים, ולכן עליה לתקוף את מערכי הכטב"מ והטילאות באיראן בטרם יגיעו לידי ארגוני הטרור הפלסטינים. לשם כך, עליה למצוא את הנוסחה שתאפשר הפעלות כוח נגד איראן, בדגש על כוח קודס, תוך הסתייעות בכלל מרכיבי הכוח שפיתחה (קינטי, סייבר, מבצעי השפעה תודעתיים), תוך ניצול יעיל של חולשותיה של טהרן ושאיפתה להימנע מלהיגרר למלחמה ישירה נגד ישראל.

בנוסף, בהתאם לפעילות הגוברת של ציר ההתנגדות בהובלת איראן נגד ישראל מהמרחב הירדני, על ישראל לשפר בהתאם את היערכותה בגבול הזה. זאת באמצעות השלמת גדר הגבול ועיבוי הגדר בנקודות שבהן היא רעועה, בצורה שתקשה על איראן ושותפיה להבריח אמל"ח או פעילי טרור. בנוסף יש להגביר את התיאום הביטחוני עם ירדן, בהתאם לאינטרס החיוני של שני הצדדים, לנוכח הלחצים האינטנסיביים מצד איראן נגד בית המלוכה הירדני.